

บันทึก

เรื่อง การโอนทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวกับโรงเรียน
ประชาบาลไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหนังสือที่ ศธ.๑๔๐๑/๘๔๙๒ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือปัญหาเกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยมีข้อเท็จจริงว่า คณะอนุกรรมการเตรียมการโอนทรัพย์สินฯ ได้กำหนดให้โอนทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

๑. ทรัพย์สินของโรงเรียน

๑.๑ ทรัพย์สินที่ควรกำหนดให้โอน

ก. ที่ดินที่มีผู้บริจาคให้โรงเรียนหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับปลูกสร้างหรือขยายโรงเรียน หรือใช้ในกิจการของโรงเรียน

ข. ที่ดินที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดซื้อโดยใช้เงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีรายละเอียดปรากฏในข้อบัญญัติจังหวัดให้จัดซื้อที่ดินเพื่อใช้ปลูกสร้างหรือขยายโรงเรียน หรือใช้ในกิจการของโรงเรียน หรือเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน

ค. สำหรับที่ดินที่มีผู้บริจาคให้องค์การ หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดซื้อ โดยมีวัตถุประสงค์จะจัดหาประโยชน์ และนำผลประโยชน์ที่ได้บำรุงการศึกษาประชาบาล เช่นนี้ ที่ดินดังกล่าวไม่ต้องโอน แต่ผลประโยชน์ที่ได้จะต้องส่งบำรุงการศึกษาประชาบาล

๑.๒ อาคารเรียน รวมทั้งพัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้โอนทั้งหมด

๑.๓ ประปา ไฟฟ้า รวมทั้งโทรศัพท์ ให้ขอเปลี่ยนชื่อผู้เข้าไปหน่วยงาน ประปาและไฟฟ้าต่อไป

๒. ทรัพย์สินของสำนักงาน

๒.๑ สำนักงานส่วนการศึกษาจังหวัด และหมวดการศึกษาอำเภอ

ก. อาคารสำนักงาน ถ้าส่วนการศึกษาจังหวัดใด หรือหมวดการศึกษาอำเภอใด มีสำนักงานของตนเองเป็นเอกเทศซึ่งสร้างด้วยงบประมาณอุดหนุนประถมศึกษาหรือบรายได้ของจังหวัด ซึ่งได้บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติจังหวัดเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ก็ให้โอนอาคารนั้นด้วย

ข. บ้านพักที่มีข้อบัญญัติจังหวัดที่กำหนดให้เป็นบ้านพักหัวหน้าส่วนการศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ รวมทั้งพัสดุ ครุภัณฑ์ให้โอเนทั้งหมด

ค. พัสตุ ครุภัณฑ์ที่จัดซื้อเพื่อการศึกษาประมาณโดยได้ระบุไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด ให้โอนให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติด้วย

ทรัพย์สินดังกล่าวนี้ ในครั้งแรกกระทรวงมหาดไทยก็เห็นชอบในการโอนด้วย และได้สั่งการไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดให้โอนทรัพย์สินเหล่านี้จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท.๐๓๒๗/ว. ๑๔๔๕ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๓ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท.๐๓๒๗/๒๐๑๓๔ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ แต่ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท.๐๓๒๗/ว.๑๒๐ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๔ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ให้ปฏิบัติตามหนังสือที่ มท.๐๓๒๗/๑๒๒๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๔ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สิน ซึ่งมีใจความว่า การที่คณะอนุกรรมการเตรียมการโอนทรัพย์สิน ฯ ได้ตกลงกำหนดกันขึ้นไว้ตามข้อ ๒.๑ ทรัพย์สินของสำนักงานในข้อ ก. ข. และ ค. ซึ่งกำหนดว่า อาคารสำนักงาน บ้านพัก พัสตุ ครุภัณฑ์ที่ระบุในข้อบัญญัติจังหวัดเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ให้โอนให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นการกำหนดนอกเหนือกฎหมาย เพราะตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ ให้โอนแต่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลเท่านั้น ฉะนั้น การพิจารณาโอนทรัพย์สินตามข้อ ๒.๑ จึงให้อยู่ในดุลพินิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะพิจารณาตกลงกันว่า ทรัพย์สินใดควรโอนให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อประโยชน์ของการศึกษา หรือจะสงวนไว้เพื่อความจำเป็นในราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยทรัพย์สินของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๓ อีกด้วย

โดยที่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าทรัพย์สินที่เป็นปัญหานี้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีหน้าที่จัดการศึกษาประชาบาลแล้วก็ควรโอนทรัพย์สินเหล่านี้ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาประชาบาลต่อไป ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมายตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ ร่วมกันวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า เรื่องนี้เป็นปัญหาการตีความข้อกฎหมายโดยมีบุคคลที่สาม คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวข้องอยู่ควรส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้ตีความ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงขอให้คณะกรรมการ

กฤษฎีกาวินิจฉัยว่า ทรัพย์สินที่มีปัญหาตามข้อ ๒.๑ ก. ข. และ ค. คือ อาคารสำนักงาน บ้านพักพัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ระบุในข้อบัญญัติจังหวัดเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องโอนให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ ด้วยหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว ประกอบกับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) แล้ว มีความเห็นว่าทรัพย์สินใดที่สร้างหรือจัดซื้อด้วยงบประมาณของจังหวัดที่ระบุไว้ในข้อบัญญัติจังหวัดว่าเป็นงบประมาณเพื่อสร้างหรือจัดซื้อเพื่อการศึกษาประชาบาล ทรัพย์สินนั้นย่อมต้องใช้เพื่อประโยชน์ของการศึกษาประชาบาลทั้งสิ้นคือใช้ในกิจการโรงเรียนประชาบาลและกิจการที่เกี่ยวข้อง คือสำนักงานส่วนการศึกษาจังหวัดและหมวดการศึกษาอำเภอ ดังนั้น เมื่อมาตรา ๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน ฯลฯ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเช่นนี้ ทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลย่อมต้องโอนไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทั้งสิ้น

นอกจากนั้น ในการพิจารณาปัญหาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติหรือมานี้ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ได้ชี้แจงว่า ยังมีทรัพย์สินที่เป็นปัญหาอีก คือทรัพย์สินที่สร้างหรือจัดซื้อด้วยเงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีได้ระบุในข้อบัญญัติจังหวัดว่าเป็นงบประมาณส่วนที่เป็นเงินอุดหนุนงบประมาณศึกษา และทรัพย์สินเหล่านี้ได้มอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประชาบาลใช้และดูแลรักษา โดยมีได้กำหนดไว้ว่า ได้สร้างหรือจัดซื้อเพื่อให้เป็นกรรมสิทธิ์ของการศึกษาประชาบาลด้วย

สำหรับปัญหาที่ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ยกขึ้นให้พิจารณานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) มีความเห็นว่า ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ มีใจความสำคัญอยู่ที่ว่า ทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลหรือไม่เท่านั้น กฎหมายมิได้กำหนดถึงเรื่องที่มาของทรัพย์สินหรือการใช้ทรัพย์สินก่อนการโอนแต่ประการใด การที่จะพิจารณาว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลบ้างนั้นเป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป ปัญหานี้มิใช่ปัญหาทางกฎหมายที่

^๑ มาตรา ๖ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน นี้ และเงินงบประมาณส่วนที่เป็นเงินอุดหนุนงบประมาณศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นได้ตามมาตรา ๗ (๑) (ข)^๒ แห่งพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงเป็นการสมควรที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม
พระราชบัญญัติคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จะได้ร่วมกันพิจารณาว่าทรัพย์สินใดบ้างเป็นทรัพย์สินที่
เกี่ยวกับโรงเรียนประชาบาลอื่นจะต้องโอนไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๒๓ และถ้ายังคงมีปัญหาอยู่ ก็เป็นเรื่องที่ฝ่ายบริหารควรจะได้
เสนอปัญหาดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๒๔

^๒ ตามมาตรา ๗ คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กรรมการร่างกฎหมาย

ฯลฯ

ฯลฯ

(ข) รับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือ
ตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติของรัฐมนตรี

ฯลฯ

ฯลฯ